

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJĄ

2022 m. gegužės 13 d. Nr. 4D-2022/1- 178
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigoje gautas X (toliau vadinama – Pareiškėja) skundas (toliau vadinama – Skundas) dėl VšĮ Pasvalio ligoninės (toliau vadinama – Pasvalio ligoninė), VšĮ Panevėžio Respublikinės ligoninės (toliau vadinama – Panevėžio ligoninė) (kartu vadinama – Ligoninės) darbuotojų veiksmų (neveikimo), t. y. dėl galimai netinkamai suteiktų sveikatos priežiūros paslaugų, teisės aktų nevykdymo, taip pat dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau vadinama – Ministerija; SAM) pareigūnų veiksmų (neveikimo) netinkamai išnagrinėjus jos skundą.

2. Pareiškėja Skunde, be kitų aplinkybių, nurodo, kad:

2.1. „2021 m. rugsėjo 15 d. į Pasvalio ligoninę buvo paguldytas mano senelis [...] dėl reikalingos kojos operacijos. Operacija buvo atlikta sėkmingai ir pacientas po jos sveiko slaugos skyriuje, dėl skyrių pertvarkymų gulėjo ir kituose skyriuose (pvz., ginekologijos). 2021 m. spalio 26 d. dėl koronaviruso, kuriuo buvo apkrėstas Pasvalio ligoninės viename iš skyrių, buvo paguldytas į Covid-19 skyrių. Ten 2021 m. spalio 31 d. mirė nuo koronaviruso sukeltos pneumonijos“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „2021 m. lapkričio 21 m. mano močiutė [...] dėl patirto insulto buvo paguldyta į Panevėžio ligoninę. 2021 m. gruodžio 11 d. močiutė perkelta į Pasvalio ligoninę slaugos skyrių. Šiame skyriuje taip pat apkrėsta koronavirusu, 2021 m. gruodžio 25 d. perkelta į Covid-19 skyrių. Ten 2022 m. sausio 9 d. mirė nuo koronaviruso sukeltos pneumonijos“;

2.3. „Visą šį laiką kai seneliai buvo slaugos (ar ginekologijos) skyriuose jų negalėjo nei kartą aplankyti artimieji dėl Pasvalio ligoninės lankymo tvarkos. Mano šeima prašė aplankyti senelius daugybę kartų, esame visi pilnai pasiskiepiję“;

2.4. „Visą laiką kol nešėme siuntinius seneliams (drėgnos servetėlės ir pan.), aš ir kiti mano šeimos nariai matė tokius dalykus: siuntiniai visiškai nedezinfekuojami; slaugytojos į Covid-19 skyrių tiesiogiai ateina iš lauko su lauko drabužiais, pasilabinę su pažįstamaisiais; slaugytojos kalbasi tarpusavyje, kad nesitestuotų tokiu dažnumu kaip numatyta Sveikatos apsaugos ministro tvarka“;

2.5. „Pasvalio ligoninėje dirbantys asmenys (visų asmenų liudijimai gali būti pateikti raštu ar žodžiu) informavo apie tokius dalykus: slaugos skyriuje slaugytojai yra ypač atsipalaidavę ir visiškai nevykdo koronaviruso prevencijos priemonių, t. y. nuolat maišosi tarp skyrių, bendrauja, pietauja kartu iš įvairių skyrių be jokių apsaugos priemonių; Pasvalio ligoninėje yra normali praktika dirbti pusę etato slaugoje, pusę prie rentgeno ir pan. net pandemijos metu ir viskas vyksta be jokios tvarkos, kuri saugotų nuo koronaviruso infekcijos plitimo; Pasvalio ligoninėje turėjęs

kontakta su į Covid-19 sergančiu asmeniu medicinos personalas nesitestuoja jokio tipo testais“;

2.6. „Institucijos turėtų suprasti, kad pandemijos situacija yra labai dėkinga ligoninių darbuotojų piktnaudžiavimui, aplaidumui, todėl ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas jų tikrinimui, piliečių skundų nagrinėjimui, kai yra nurodomos konkrečios aplinkybės ir faktai dėl darbuotojų aplaidumo“;

2.7. „mano senelių atveju, gydytojų teigimu, buvo net negalvojama jų vežti į reanimaciją dėl vyresnio amžiaus. Tačiau tam tikri privilegijuoti asmenys, nors būdami vyresnio amžiaus vežami į reanimacijos skyrių“;

2.8. „mirusi močiutė nebuvo vakcinuota. [...] Panevėžio ligoninės slaugos skyriaus gydytoja informavo, kad jų ligoninėje nėra vakcinuojama apskritai (cituoju „nėra tokios praktikos“), nors kartu pabrėžė, kad močiutė gali būti skiepijama, t. y. turimos ligos, patirtas insultas ir t. t. visiškai suderinamas su vakcina nuo koronaviruso“;

2.9. „2022 m. sausio 14 d. raštu [...] kreipiausi į Sveikatos apsaugos ministrą. Nors 2007 m. spalio 23 d. [...] Sveikatos apsaugos ministro įsakymo Nr. V-864 „Dėl asmenų aptarnavimo ir jų prašymų ir skundų nagrinėjimo sveikatos apsaugos ministerijoje taisyklių patvirtinimo“ 33.3 punktas aiškiai numato, kad asmenų prašymai (skundai) SAM nagrinėjami kai asmuo kreipiasi dėl mirties atvejo, SAM mano skundo neišnagrinėjo, nepateikė jokių atsakymų ar išaiškinimų nei į vieną mano rašte pateiktą klausimą, o tik nurodė teisės aktus, kurie reglamentuoja tam tikrus dalykus. Tačiau esminiai dalykai, t. y. ar Pasvalio ir Panevėžio ligoninių veiksmai nepažeidė teisės aktų nebuvo visiškai nagrinėti. Tad manytina, kad SAM tokiu atsakymu pažeidė gero viešojo administravimo, ypač išsamumo, principus.“

3. Pareiškėja Seimo kontrolierę prašo ištirti:

3.1. „Ar SAM atsakymas nepažeidžia gero viešojo administravimo principų, Sveikatos apsaugos ministro įsakymo Nr. V-864 „Dėl asmenų aptarnavimo ir jų prašymų ir skundų nagrinėjimo sveikatos apsaugos ministerijoje taisyklių patvirtinimo“ 33.3 punkto?“

3.2. „Ar lankytojų, kurie yra pilnai vakcinavęsi, sutinka darytis bet kokius testus, ar atitikti bet kokias sąlygas draudimas lankyti pacientus slaugos ir ginekologijos skyriuose nuo 2021 m. rugsėjo 13 d. iki 2022 m. sausio 9 d. Pasvalio ligoninėje nepažeidė tuo metu galiojusių SAM ministro įsakymų ir buvo proporcingas, teisėtas ir pagrįstas?“

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Skundo tyrimui reikšmingos aplinkybės:

4.1. SAM 2022-02-10 raštu Pareiškėjai atsakė: „Apgailestaujame dėl patirtų netekčių ir norėtume Jus informuoti, kad sprendimus dėl pacientui reikalingų diagnostikos ir gydymo procedūrų, atsižvelgiant į paciento sveikatos būklę, amžių, nustatytą diagnozę, ligos stadiją, taikytą gydymą ir kt., pagal Lietuvos Respublikoje galiojančius teisės aktus ir savo kompetenciją priima gydantis gydytojas. COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) gydymą reglamentuoja Vaikų ir suaugusiųjų COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) diagnostikos ir gydymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. V-383 „Dėl Vaikų ir suaugusiųjų COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) diagnostikos ir gydymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – tvarkos aprašas). Tvarkos apraše nustatyta, kad sprendimą dėl suaugusių pacientų gydymo asmens sveikatos priežiūros įstaigos reanimacijos ir intensyviosios terapijos padalinyje priima gydytojas anesteziologas reanimatologas.

Norėtume paaiškinti, kad Asmens sveikatos priežiūros įstaigos stacionariniuose skyriuose pacientai lankomi, užtikrinant Asmens sveikatos priežiūros įstaigos stacionariniuose skyriuose tiriamų ir gydomų pacientų lankymo tvarkos (toliau – Lankymo tvarka), laikymąsi.

Pažymėtina, kad nuo 2021 metų rugsėjo 13 d. įsigaliojo Lankymo tvarkos nuostatos: „pacientų, išskyrus terminalinės sveikatos būklės pacientus, nepilnamečius pacientus iki 14 metų bei nėščiąsias, lankymas leidžiamas tik tais atvejais, kai pacientus lanko asmenys, atitinkantys bent

vieną iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremalios situacijos paskelbimo“ 3.1.1 papunktyje nurodytą kriterijų. Pacientą lankyti ir (ar) lydėti vienu metu gali tik vienas asmuo, išskyrus atvejus, kai skyriaus vadovo (jo nedarbo metu – budinčio gydytojo) leidimu, užtikrinant Lankymo tvarkos 14 punkte nustatytų reikalavimų laikymąsi, atsižvelgiant į skyriaus specifiką ir į paciento sveikatos būklę, lankomi terminalinės sveikatos būklės pacientai, nepilnamečiai pacientai iki 14 metų bei nėščiosios.“

Dėl skiepavimo COVID-19 ligos informuojame, kad VšĮ Panevėžio Respublikinei ligoninei taikomos Gyventojų skiepavimo valstybės biudžeto lėšomis įsigyjama COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. V-2997 „Dėl Gyventojų skiepavimo valstybės biudžeto lėšomis įsigyjama COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatos: „COVID-19 vakcinomis skiepija paslaugas organizuojančios ASPĮ – savo darbuotojus bei pacientus, kuriems paslaugas organizuojančiose ASPĮ teikiamos stacionarinės, dienos chirurgijos, dienos stacionaro asmens sveikatos priežiūros paslaugos.

Testavimo dėl COVID-19 nuostatos parengtos atsižvelgiant į Pasaulio sveikatos organizacijos ir Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro rekomendacijas.

Asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo esant Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbtai valstybės lygio ekstremaliajai situacijai organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas [...] sveikatos apsaugos ministro 2020 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. V-1504 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo esant Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbtai valstybės lygio ekstremaliajai situacijai organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Papildomai informuojame, kad užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą vykdo Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos.“

4.2. Seimo kontrolierė 2022-02-21 raštu Nr. 4D-2022/1-178 „Dėl skundo“ Pareiškėjai paaiškino, kokias aplinkybes vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo nuostatomis atsisakoma tirti, o kokios Skunde nurodomos aplinkybės bus tiriamos, taip pat informavo apie Seimo kontrolierių funkcijas, kompetenciją,

Seimo kontrolierė, siekdama išsiaiškinti Pareiškėjos nurodytas aplinkybes, 2022-03-10 tarpininkavimo raštu Nr. 4D-2022/1-178 kreipėsi į SAM, prašydama pateikti paaiškinimus dėl Skundo teiginių, atsakyti į klausimus.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. SAM Seimo kontrolierę informavo, pateikė dokumentus bei paaiškinimus, kuriuose nurodyta:

5.1. „Pareiškėjos prašymas „Prašymas pateikti paaiškinimus“ (toliau – Prašymas) SAM buvo gautas 2022 m. sausio 13 d. elektroniniu paštu ministerija@sam.lt. Prašymas SAM buvo registruotas 2022 m. sausio 13 d., registracijos Nr. 5-393. Dokumentas buvo nukreiptas vykdymui SAM Asmens sveikatos departamentui. Dokumentą vykdymui nukreipė Dokumentų valdymo ir asmenų priėmimo skyriaus vedėjas.“

5.2. „Prašymas 2022 m. sausio 14 d. SAM Asmens sveikatos departamento direktorės [pavardė žinoma] buvo nukreiptas vykdymui Asmens sveikatos departamento Specializuotos sveikatos priežiūros skyriaus vedėjai [pavardė žinoma], kuri tą pačią dieną Prašymą nukreipė Asmens sveikatos departamento Specializuotos sveikatos priežiūros skyriaus patarėjai [pavardė žinoma].

Atsižvelgiant į tai, kad SAM nuostatų, patvirtintų [...] Vyriausybės 1998 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 926 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nuostatų patvirtinimo“ 1 punktas nustato, kad Sveikatos apsaugos ministerija formuoja valstybės politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą, o įstatymų numatytais atvejais – ją įgyvendina sveikatos apsaugos ministrui pavestose valdymo srityse, o Pareiškėja Prašyme kreipėsi į ministrą

prašydama pateikti paaiškinimus, ar draudimas lankyti pacientus slaugos skyriuose nuo 2021 m. rugšėjo 13 d. iki 2022 m. sausio 9 d. Pasvalio ligoninėje nepažeidė SAM ministro įsakymų ir buvo proporcingas, teisėtas ir pagrįstas, ar yra teisėta tokia Pasvalio ligoninės tvarka, kad vyresni asmenys, sergantys Covid-19, nėra vežami į reanimaciją, ypač kai reanimacija turi laisvų vietų, bei paaiškinti, ar Panevėžio ligoninės atsisakymas skiepyti močiutę yra pagrįstas, Specializuotos sveikatos priežiūros skyriaus patarėja pagal kompetenciją Prašymą išnagrinėjo ir paaiškino Pareiškėjai apie COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) gydymo reglamentavimą, nurodė, kad sprendimus dėl pacientui reikalingų diagnostikos ir gydymo procedūrų, atsižvelgiant į paciento sveikatos būklę, amžių, nustatytą diagnozę, ligos stadiją, taikytą gydymą ir kt., pagal Lietuvos Respublikoje galiojančius teisės aktus ir savo kompetenciją priima gydantis gydytojas. Pareiškėjai nurodyta, kad COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) gydymą reglamentuoja Vaikų ir suaugusiųjų COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) diagnostikos ir gydymo tvarkos aprašas, patvirtintas [...] sveikatos apsaugos ministro 2020 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. V-383 „Dėl Vaikų ir suaugusiųjų COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) diagnostikos ir gydymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas). Pareiškėjai paaiškinta, kad vadovaujantis Tvarkos aprašo 29 punktu sprendimą dėl suaugusių pacientų gydymo asmens sveikatos priežiūros įstaigos reanimacijos ir intensyviosios terapijos padalinyje priima gydytojas anesteziologas reanimatologas.“

5.3. „Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėja kėlė klausimą dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigos stacionariniuose skyriuose tiriamų ir gydomų pacientų lankymo, Pareiškėjai nurodyta, kad pacientai lankomi užtikrinant Asmens sveikatos priežiūros įstaigos stacionariniuose skyriuose tiriamų ir gydomų pacientų lankymo tvarkos, patvirtintos [...] sveikatos apsaugos ministro 2020 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. V-1504 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo esant Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbtai valstybės lygio ekstremaliajai situacijai organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ laikymąsi.“

5.4. „Į klausimą dėl pacientės skiepijimo, Pareiškėjai pateikta informacija, kad pagal Gyventojų skiepijimo valstybės biudžeto lėšomis įsigyjama COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto [...] sveikatos apsaugos ministro 2020 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. V-2997 „Dėl Gyventojų skiepijimo valstybės biudžeto lėšomis įsigyjama COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, COVID-19 vakcinomis skiepija paslaugas organizuojančios ASPĮ – savo darbuotojus bei pacientus, kuriems paslaugas organizuojančiose ASPĮ teikiamos stacionarines, dienos chirurgijos, dienos stacionaro asmens sveikatos priežiūros paslaugas.“

5.5. „Atsakant į klausimą dėl testavimosi, Pareiškėjai nurodyta, kad testavimo dėl COVID-19 nuostatos parengtos atsižvelgiant į Pasaulio sveikatos organizacijos ir Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro rekomendacijas. Kadangi Pareiškėja Prašyme pateikė informaciją apie Pasvalio ligoninės personalo galimus COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) prevencijos priemonių pažeidimus ir dėl šios informacijos neprašė paaiškinamo, o šios informacijos nagrinėjimas nepateko į SAM kompetenciją, Pareiškėja papildomai buvo informuota apie galimybę kreiptis į Nacionalinį sveikatos priežiūros centrą (toliau – NVSC).“

5.6. „Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėja Prašyme prašė paaiškinti, ar VšĮ Pasvalio ligoninės ir VšĮ Respublikinės Panevėžio ligoninės veiksmai COVID-19 pandemijos metu neprieštaravo SAM ministro įsakymams ir kitoms aktualioms tvarkoms bei buvo pagrįsti, proporcingi ir teisėti, o SAM yra pavesta formuoti valstybės politiką sveikatos apsaugos srityje, Pareiškėjos prašymas buvo nagrinėjamas pagal SAM priskirtą kompetenciją. Dokumentų valdymo ir asmenų priėmimo skyrius Pareiškėjos prašymą nukreipė nagrinėti SAM padaliniui, t. y. Asmens sveikatos departamentui.“

5.7. „Kadangi dokumentas buvo adresuotas SAM ministrui ir nukreiptas atsakyti SAM Asmens sveikatos departamentui, parengtame atsakyme pilietė buvo informuota, kad dėl klausimų, susijusių su epidemiologine priežiūra, pareiškėja turėtų kreiptis į NVSC.“

5.8. „Kadangi Pareiškėja Prašyme prašė paaiškinti, ar Prašyme išvardinti asmens sveikatos priežiūros įstaigų veiksmai neprieštaravo SAM ministro įsakymams ir kitoms aktualioms tvarkoms ir ar jie buvo pagrįsti, proporcingi ir teisėti, SAM išnagrinėjo Pareiškėjos prašymą pagal SAM

kompetenciją ir pateikė Pareiškėjai atsakymus į keliamus klausimus. Vadovaujantis Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 23 straipsnio 5 dalimi, į pacientų skundus nagrinėjančias valstybės institucijas pacientai turi teisę kreiptis tik nepatenkinti skundų nagrinėjimu sveikatos priežiūros įstaigoje, kurioje, jų manymu, buvo pažeistos paciento teisės. Jeigu pacientui kyla abejonių dėl suteiktų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės ir / ar galimai pažeistų paciento teisių, pirmiausia su skundu jis turi kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, kurią skundžia. Jeigu paciento netenkintų įstaigos skundo nagrinėjimo rezultatai, jis turi teisę kreiptis į Valstybinę akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybą prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Akreditavimo tarnyba). Ministerijos žiniomis, Akreditavimo tarnyba 2022 m. vasario 14 d. gavo Pareiškėjos elektroninį skundą dėl Pasvalio ligoninėje bei Respublikinėje Panevėžio ligoninėje nesuteiktų asmens sveikatos priežiūros paslaugų ir jį išnagrinėjo.“

5.9. „Papildomai informuojame, kad SAM 2022 m. kovo 21 d. persiuntė Pareiškėjos 2022 m. sausio 13 d. prašymą „Prašymas pateikti paaiškinimus“ Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrai ir Akreditavimo tarnybai išnagrinėti pagal kompetenciją.“

5.10. Skundo nagrinėjimui pateiktas Pareiškėjos skundas SAM (kopija), kuriame ji prašė:
„Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucijos 53 straipsnį, Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 3 straipsnį įtvirtinantį asmens teisę į sveikatos priežiūrą, taip pat Europos Žmogaus Teisių Konvencijos 2 straipsnį, įtvirtinantį teisę į gyvybę, o kartu ir į sveikatos priežiūrą, prašau SAM ministro pateikti paaiškinimus:

1) Ar lankytojų, kurie yra pilnai vakcinavęsi, sutinka darytis bet kokius testus, ar atitikti bet kokias sąlygas, draudimas lankyti pacientus slaugos skyriuose nuo 2021 m. rugsėjo 13 d. iki 2022 m. sausio 9 d. Pasvalio ligoninėje nepažeidė SAM ministro įsakymų ir buvo proporcingas, teisėtas ir pagrįstas?

2) Ar yra teisėta tokia Pasvalio ligoninės tvarka, kad vyresni asmenys, sergantys Covid-19, nėra vežami į reanimaciją, ypač kai reanimacija turi laisvų vietų?

3) Prašau ištirti Pasvalio ligoninės medicinos personalo Covid-19 apsaugos reikalavimų bei testavimo reikalavimų laikymąsi, įskaitant, bet neapsiribojant kodėl nesilaikoma dezinfekcijos reikalavimų, ar medicinos personalas yra testuojamas kai turėjo kontaktą sergančiu asmeniu, kodėl medicinos personalas maišosi tarp skyrių, nesilaiko jokių algoritmų ar protokolų koronaviruso infekcijos plėtrai užkirsti.

4) Prašau paaiškinti, ar Panevėžio ligoninės atsisakymas skiepyti močiutę yra pagrįstas.

5) Prašau paaiškinti ar net pilnai paskiepyto personalo testavimas tik kas 14 d. yra pagrįstas, logiškas, kai kaip jau įrodyta moksliniais tyrimais, vakcinas neapsaugo 100 % nuo tikimybės užkrėsti kitą asmenį, o Omicron atmainos atveju vakcinų efektyvumas apskritai stipriai mažėja ir ypač atsižvelgiant į tai, kad asmenys atkeliauja į ligonines jau kuo nors sirgdami.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai

6.1. *Seimo kontrolierių įstatyme (SKI) reglamentuojama:*

6.1.1. *12 straipsnis* – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje“;

6.1.2. *17 straipsnis* – „1. Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu: [...] 6) padaro išvadą, kad skundą nagrinėti tikslinga kitoje institucijoje ar įstaigoje.“

6.2. *Pacientų teisių ir žalos atlyginimo įstatyme (Įstatymas) reglamentuojama:*

6.2.1. *3 straipsnis* – „1. Pacientas turi teisę į kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas“;

6.2.2. *5 straipsnis* – „1. Pacientas turi teisę gauti informaciją apie sveikatos priežiūros įstaigose teikiamas paslaugas, jų kainas ir galimybes jomis pasinaudoti. Šios informacijos teikimo tvarką nustato sveikatos priežiūros įstaigos vadovas. 2. Pacientas turi teisę gauti informaciją apie

jam sveikatos priežiūros paslaugas teikiančią sveikatos priežiūros specialistą (vardą, pavardę, pareigas) ir informaciją apie jo profesinę kvalifikaciją“;

6.2.3. *23 straipsnis* – „5. Pacientas su skundu dėl jo pažeistų teisių, susijusių su asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumu ir kokybe, gynimo turi teisę kreiptis į Valstybinę akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybą prie Sveikatos apsaugos ministerijos, dėl jo pažeistų teisių, susijusių su privalomojo sveikatos draudimo klausimais, gynimo – į Valstybinę ligonių kasą prie Sveikatos apsaugos ministerijos, dėl jo pažeistų teisių, susijusių su asmens sveikatos priežiūros paslaugų atitiktimi bioetikos reikalavimams, gynimo – į Lietuvos bioetikos komitetą. Į šioje dalyje nurodytas institucijas pacientas turi teisę kreiptis, tik jeigu nesutinka su asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje, jo manymu, jo teisės buvo pažeistos, sprendimu, priimtu išnagrinėjus jo skundą, arba jeigu jo skundas asmens sveikatos priežiūros įstaigoje nepriimamas nagrinėti, išskyrus šio straipsnio 4 dalyje nurodytus atvejus, arba jeigu jo skundas neišnagrinėjamas per šio straipsnio 6 dalyje nustatytą terminą. Šioje dalyje nurodytais atvejais pacientas turi teisę kreiptis ir tiesiai į teismą, taip pat skųsti teismui šioje dalyje nurodytų institucijų veiksmus ar neveikimą nagrinėjant jo skundą.“

6.3. *Sveikatos priežiūros įstaigų įstatyme (SPII)* reglamentuojama:

6.3.1. *52 straipsnis* – „Įstaigų, neatsižvelgiant į jų nuosavybės formą, teikiamų paslaugų valstybinę kontrolę atlieka: 1) sveikatos apsaugos ministro paskirti pareigūnai; 2) Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba – asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo, kokybės ir medicinos priemonių valstybinę priežiūrą; [...]“

6.3.2. *53 straipsnis* – „Valstybės institucijų, nurodytų šio įstatymo 52 straipsnyje, vadovai ar jų paskirti pareigūnai (toliau – pareigūnai) turi teisę: 1) bet kuriuo laiku, pateikę paskyrimo dokumentą įstaigos vadovui ar jį pavaduojančiam asmeniui, netrukdomi patekti į įstaigą ir tikrinti, ar nėra pažeidžiami teisės aktų ir normatyvinių dokumentų reikalavimai; 2) reikalauti ir gauti visą reikalingą informaciją, dokumentus, medžiagą, laboratorinius mėginius, ligonių medicininių apžiūrų ir tyrimų duomenis, įstaigos vadovų ir kitų darbuotojų žodinius ir rašytinius paaiškinimus, įskaitant asmens duomenis, tarp jų ir sveikatos duomenis, kurie reikalingi patikrinimui atlikti ir paslaugų kokybės, pacientų saugos užtikrinimo bei neteisėtos sveikatinimo veiklos užkardymo tikslams pasiekti; [...]“

6.4. *Viešojo administravimo įstatyme (VAĮ)* reglamentuojama:

6.4.1. *3 straipsnis* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...] 9) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...]“;

6.4.2. *10 straipsnis* – „1. Administracinius sprendimus priimti turi teisę tik viešojo administravimo subjektai, turintys šio įstatymo nustatyta tvarka jiems suteiktus įgaliojimus. 2. Privalomus reikalavimus asmenims nustato tik teisės aktų pagrindu priimti administraciniai sprendimai. 3. Viešojo administravimo subjektai administracinius sprendimus gali priimti savo iniciatyva arba gavę asmenų prašymus ar skundus. [...]. 5. Administraciniame sprendime turi būti nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos. 6. Administracinis sprendimas turi būti pasirašytas jį priėmusio pareigūno, valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatyta specialų statusą turinčio fizinio asmens arba viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens. Kai

administracinis sprendimas priimamas naudojantis valstybės informacinėmis sistemomis, sprendimo pasirašymui prilyginamas patvirtinimas (autorizavimas) valstybės informacinėje sistemoje“;

6.4.3. *11 straipsnis* – „1. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. [...] 4. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.“

6.5. *Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintose Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (aktuali redakcija nuo 2021-12-07; Prašymų nagrinėjimo taisyklės)* reglamentuojama:

„35. Prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. 36. Jei priimant ar priėmus asmens prašymą ar skundą, adresuotą vienai institucijai, paaiškėja, kad prašyme ar skunde nurodyti klausimai yra priskirtini ir kitų institucijų kompetencijai, prašymą ar skundą gavusi institucija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo institucijoje dienos persiunčia jo kopiją kitoms institucijoms nagrinėti pagal jų kompetenciją (jei asmens prašymas ar skundas pateikiamas užsienio kalba Taisyklių 25 punkte nustatytu atveju, prie persiunčiamos jo kopijos pridėdamas institucijos parengtas neoficialus šio prašymo ar skundo vertimas į valstybinę kalbą). Kitos institucijos, gavusios persiūtą asmens prašymą ar skundą, jį nagrinėja pagal savo kompetenciją ir atsako asmeniui, pridėdamos atsakymo kopiją prašymą ar skundą persiuntusiai institucijai. [...] 45. Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: 45.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; 45.2. į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktuali klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; 45.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka. 45.4. į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma. [...]; 47. Atsakyme į prašymą ar skundą arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu, nurodant konkrečios institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.“

6.6. *Vyriausybės 1998-07-24 nutarimu Nr. 926 patvirtintuose Sveikatos apsaugos ministerijos nuostatuose* (Nuostatai; *aktuali redakcija nuo 2019-06-06*) reglamentuojama:

„7. Sveikatos apsaugos ministerijos veiklos tikslai yra: 7.1. formuoti valstybės politiką asmens sveikatos priežiūros srityje, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą; [...]; 12. Ministerija taip pat atlieka šias funkcijas: [...]. 12.12. nagrinėja asmenų prašymus ir skundus, susijusius su ministru pavestomis valdymo sritimis.“

6.7. *SAM 2007-10-23 įsakymu Nr. V-864 patvirtintose Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse* (Taisyklės; *aktuali nuo 2019-11-01 galiojanti redakcija*) reglamentuojama:

„23. Ministerijoje nagrinėjami tik tiesiogiai su Ministerijos veikla susiję asmenų prašymai ar skundai. DVAPS [Dokumentų valdymo ir asmenų priėmimo skyrius] vedėjas ar atsakingas vykdytojas, gavęs asmens kreipimąsi, vertina, ar pateiktas asmens kreipimasis priskirtinas Ministerijos kompetencijai. 24. Jeigu Ministerija pagal kompetenciją neįgaliota spręsti prašyme ar

skunde išdėstytų klausimų arba prašyme ar skunde keliamą klausimą pagal kompetenciją privalo nagrinėti ir sprendimą priimti vykdomosios valdžios ar kitos institucijos, prašymas ar skundas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo užregistravimo DVS turi būti persiųstas kompetentingai institucijai ar įstaigai prie Ministerijos ir raštu pranešta apie tai asmeniui, paaiškinant persiuntimo priežastį. Jeigu nėra kitos kompetentingos institucijos, kuriai galėtų perduoti prašymą ar skundą nagrinėti pagal kompetenciją, jis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui paaiškindamas priežastis, kodėl jo prašymas ar skundas nebus nagrinėjami. 25. Prašymo ar skundo, adresuoto Ministerijai, kai prašyme ar skunde nurodyti klausimai priskiriami kelių institucijų kompetencijai, nagrinėjimą organizuoja ir į jį atsako Ministerija. Ministerija, nustačiusi, kad prašyme ar skunde nurodyti klausimai priskiriami ir kitų institucijų kompetencijai, ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo prašymo gavimo Ministerijoje dienos persiunčia jo kopiją kitoms institucijoms, su kurių kompetencija susijęs prašymo ar skundo nagrinėjimas. Kitos institucijos, su kurių kompetencija susijęs prašymo ar skundo nagrinėjimas, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo ar skundo gavimo jų institucijoje dienos pagal kompetenciją atsako Ministerijai. Ministerija, gavusi iš kitų institucijų, su kurių kompetencija susijęs prašymo ar skundo nagrinėjimas, atsakymus, pateikia asmeniui apibendrintą atsakymą, pridėdama gautų institucijų raštų kopijas. [...]. 27. Prašymus ar skundus, kuriuos turi pagal kompetenciją nagrinėti Ministerijai pavaldžios institucijos, DVAPS darbuotojas DVAPS vedėjo pavedimu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jų gavimo Ministerijoje datos persiunčia nagrinėti šioms institucijoms ir apie tai raštu praneša pareiškėjui. [...]. 34. Nagrinėdami asmenų prašymus ir skundus, Ministerijos darbuotojai privalo vadovautis pagarbos žmogaus teisėms, teisingumo, sąžiningumo ir protingumo, taip pat Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtintais įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, tarnybinio bendradarbiavimo, efektyvumo, subsidiarumo ir vieno langelio principais, o teikdami asmenims informaciją – Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytais informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo ir objektyvumo principais. [...]. 43. Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jų turinį: 43.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti dokumentą, jo kopiją, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; 43.2. į prašymą pateikti Ministerijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; 43.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą – įsakymą, potvarkį ar nustatyta tvarka kitą nustatytos formos dokumentą, kuriame išreikšta Ministerijos valia, – atsakoma pateikiant atitinkamo dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; 43.4. į kitus prašymus – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys. 44. Į skundus atsakoma laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytos tvarkos. [...]. 46. Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba Ministerijos siunčiamame pranešime apie asmens ar jo atstovo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, [...].“

6.8. SAM 2011-09-07 įsakymu Nr. V-839 patvirtintuose Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos nuostatuose (Tarnybos nuostatai) reglamentuojama: „11. Tarnybos veiklos tikslai: [...]; 11.6. teisės aktų nustatyta tvarka vykdyti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės valstybinę priežiūrą; [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

7. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama ir – LVAT) praktika:

7.1. 2013-03-05 nutartis administracinėje byloje Nr. A556-439/2013 – „Priimant sprendimą dėl konkretaus prašymo (ar kitokio pobūdžio kreipimosi, nepriklausomai nuo tokio

dokumento formos) turi būti veikiamas paisant pagrindiniame šalies įstatyme – Konstitucijoje įtvirtinto, atkartojamo ir VAĮ, principo, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“;

7.2. 2014-05-28 nutartis administracinėje byloje Nr. A261-610/2014 – „[...] viešojo administravimo subjektas, bet koku būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatyta būdu. [...]“

Tyrimo išvados

8. Pareiškėja skundžiasi, kad SAM netinkamai išnagrinėjo jos 2022-01-13 skundą / prašymą, t. y. neatsakė į jos pateiktus klausimus, nepateikė paaiškinimų.

9. Pagal nustatytą teisinį reglamentavimą, vienas iš SAM tikslų yra formuoti valstybės politiką asmens sveikatos priežiūros srityje, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą. Ministerija nagrinėja asmenų prašymus ir skundus, susijusius su ministru pavestomis valdymo sritimis. Pagal Taisyklių nuostatas (pažymos 6.7 punktas), nagrinėdami asmenų prašymus ir skundus, Ministerijos darbuotojai privalo vadovautis pagarbos žmogaus teisėms, teisingumo, sąžiningumo ir protingumo, taip pat VAĮ įtvirtintais įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, tarnybinio bendradarbiavimo, efektyvumo, subsidiarumo ir vieno langelio principais, o teikdami asmenims informaciją – Lietuvos VAĮ nustatytais informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo ir objektyvumo principais.

Viešojo administravimo subjektas (nagrinėjama atveju – SAM) yra saistomas gero viešojo administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų. Atsakingo valdymo (gero viešojo administravimo) principas įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą, dirbti rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų, tarp jų, ir nuostatų, susijusių su prašymų / skundų nagrinėjimu iš esmės.

10. Pagal VAĮ 11 straipsnio 1 dalį asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja vadovaudamiesi Vyriausybės patvirtintomis taisyklėmis. Pagal Prašymų nagrinėjimo taisyklių 45–47 punktų (pažymos 6.5 punktas), Taisyklių (pažymos 6.7 punktas) nuostatas, į prašymą institucija (nagrinėjama atveju – SAM) atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 straipsnyje nustatyta tvarka. Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba siunčiamame pranešime apie asmens ar jo atstovo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad atsakyme yra išreiškiama viešojo administravimo subjekto valia dėl skundo ar prašymo.

Tiriant Skundą, nustatyta, kad Pareiškėja 2022-01-13 skunde SAM pateikė 5 prašymus / klausimus (pažymos 5.10 punktas). Įvertinus SAM atsakymą (pažymos 4 punktas) pažymėtina, kad iš esmės neatsakyta nė į vieną klausimą. SAM pateikė tik išsamų teisės aktų, reglamentuojančių COVID-19 ligos gydymą, pacientų lankymą stacionariuose skyriuose, skiepėjimo nuo COVID-19 tvarką, paaiškinimą ir papildomai nurodė, kad užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą vykdo Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie SAM.

LVAT ne kartą yra pažymėjęs, kad priimant sprendimą dėl konkretaus prašymo turi būti veikiamas paisant pagrindiniame šalies įstatyme – Konstitucijoje įtvirtinto, atkartojamo ir VAĮ, principo, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Viešojo administravimo subjektas, bet koku

būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatytu būdu.

SAM pagal savo kompetenciją ne tik kad nepatikrino Pareiškėjos skunde nurodomos informacijos dėl Pasvalio ir Panevėžio ligoninėse galimai buvusių, daromų pažeidimų, teisės aktų nesilaikymo, bet nepaaiškino, kodėl atsisako tai padaryti, neišaiškino atsakymo apskundimo tvarkos. Šios aplinkybės leidžia teigti, kad Pareiškėjai buvo pateiktas neišsamus ir administraciniam sprendimui keliamų reikalavimų, nustatytų VAI 10 straipsnio 5 dalyje (pažymos 6.4 punktas), neatitinkantis SAM atsakymas.

Laikantis VAI įtvirtinto išsamumo principo – viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes. Taigi, viešojo administravimo subjektai, rengdami atsakymus, privalo įvertinti pareiškėjo prašymo turinį ir pateikti teisės aktų nuostatomis pagrįstą, aiškų ir argumentuotą atsakymą, kuriame būtų atsakyta į visus keliamus klausimus, o jei prašoma informacija nepateikiama, turi būti nurodytos priežastys, kodėl tai negali būti padaryta.

11. Pagal SPIĮ nuostatas (pažymos 6.3 punktas), įstaigų, neatsižvelgiant į jų nuosavybės formą, teikiamų paslaugų valstybinę kontrolę atlieka sveikatos apsaugos ministro paskirti pareigūnai ir Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba (toliau vadinama – Tarnyba). Iš esamo teisinio reglamentavimo nėra aišku, kokiais atvejais ir kokia apimtimi teikiamų paslaugų valstybinę kontrolę pagal kompetenciją atlieka (turi atlikti) SAM, o kokiais atvejais – Tarnyba. Pažymėtina tai, kad Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti aiškus ir suprantamas (2004-12-13 nutarimas). Teiktina rekomendacija Sveikatos apsaugos ministerijai dėl teisinio reglamentavimo tikslinimo.

Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad SAM, gavusi Pareiškėjos skundą, sprendimo atlikti Pasvalio ir Panevėžio ligoninėse teikiamų paslaugų valstybinę kontrolę nepriėmė, Tarnybai skundo nepersiuntė. Tarnyba nagrinėjamu laikotarpiu taip pat neatliko teikiamų paslaugų valstybinės kontrolės.

12. VAI 11 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad, jei viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia kompetentingam viešojo administravimo subjektui, apie tai pranešdamas asmeniui.

Pagal Prašymų nagrinėjimo taisyklių 35–36 punkto nuostatas, prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją, jeigu paaiškėja, kad prašyme ar skunde nurodyti klausimai priskirtini ir kitų institucijų kompetencijai, prašymą ar skundą gavusi institucija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo institucijoje dienos persiunčia jo kopiją kitoms institucijoms nagrinėti pagal jų kompetenciją. Kitos institucijos, gavusios persiūtą asmens prašymą ar skundą, jį nagrinėja pagal savo kompetenciją ir atsako asmeniui, pridėdamos atsakymo kopiją prašymą ar skundą persiuntusiai institucijai.

Pagal Taisyklių 23 punkto nuostatas, SAM yra nagrinėjami tik tiesiogiai su jos veikla susiję asmenų prašymai ar skundai. Tais atvejais, kuomet SAM nėra įgaliota spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų arba prašyme ar skunde keliamą klausimą pagal kompetenciją privalo nagrinėti ir sprendimą priimti vykdomosios valdžios ar kitos institucijos, prašymas ar skundas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo užregistravimo dokumentų valdymo sistemoje turi būti persiustas kompetentingai institucijai ar įstaigai prie SAM ir apie tai raštu pranešta asmeniui, paaiškinant persiuntimo priežastį (Taisyklių 24 punktas).

Tiriant Skundą, nustatyta, kad SAM pirmiau minimuose teisės aktuose nustatytais terminais per 5 darbo dienas nepersiuntė skundo pagal kompetenciją nagrinėti kitiems viešojo administravimo subjektams prie SAM (pvz.: Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrai,

Valstybinei akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybai).

13. SAM 2022-04-01 raštu (atsakymas į Seimo kontrolierės 2022-03-10 paklausimą „Dėl skundo ir Seimo kontrolierės tarpininkavimo“) informavo, kad 2022 m. kovo 21 d. persiuntė Pareiškėjos 2022 m. sausio 13 d. prašymą „Prašymas pateikti paaiškinimus“ Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrai ir Tarnybai išnagrinėti pagal kompetenciją. Šios aplinkybės leidžia teigti, kad SAM, tik gavusi Seimo kontrolierės 2022-03-10 paklausimą, dar kartą įvertino Pareiškėjos skundo aplinkybes ir priėmė sprendimą persiųsti jį kitiems viešojo administravimo subjektams pagal kompetenciją. Tačiau tai padaryta praleidus nustatytą 5 darbo dienų terminą (skaičiuojant nuo skundo gavimo dienos) skundai persiųsti pagal kompetenciją.

14. Apibendrinus nustatytas aplinkybes, konstatuotina, kad SAM Pareiškėjos skundą išnagrinėjo ir 2022-02-10 atsakymą parengė nesilaikydama VAĮ, Prašymų nagrinėjimo taisyklių nuostatų, o taip pat, per teisės aktuose nurodytą terminą nepersiuntė skundo nagrinėti pagal kompetenciją kitam viešojo administravimo subjektui.

Pareiškėjos skundas pripažintinas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

15. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia

X skundą dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

16. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8, 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė sveikatos apsaugos ministrui rekomenduoja:

16.1. imtis administracinių priemonių užtikrinti, kad asmenų skundai būtų nagrinėjami ir atsakymai rengiami laikantis Viešojo administravimo įstatymo, Prašymų nagrinėjimo taisyklių nuostatų bei vadovaujantis objektyvumo, išsamumo ir kitais principais;

16.2. atkreipti dėmesį į pažymos išvadų 11 punktą, spręsti klausimą dėl teisinio reglamentavimo tikslinimo, tikslu aiškiai reglamentuoti SAM ir Tarnybos kompetencijas bei funkcijas atliekant teikiamų paslaugų valstybinę kontrolę.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė